

Gabriela Wronowska

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

AKTYWIZACJA ZAWODOWA WŚRÓD STUDENTÓW AKADEMII EKONOMICZNEJ W KRAKOWIE. BADANIA ANKIETOWE

Streszczenie: W opracowaniu został podjęty temat, który ciągle wzbudza zainteresowanie ze względu na swoją aktualność i powiązanie z rzeczywistymi problemami rynku pracy. Przedmiotem analizy są postawy i decyzje młodych, ciągle uczących się ludzi, którzy poszukują zatrudnienia i stają się uczestnikami rynku pracy. W opracowaniu zostały zaprezentowane i omówione wyniki badań ankietowych przeprowadzonych na odpowiednio dobranej grupie studentów Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

Słowa kluczowe: rynek pracy, poszukiwanie pracy, studenci.

1. Wstęp

Rynek pracy oferuje wiele możliwości zatrudnienia dla osób poszukujących pracy. Oprócz pracy na stałe dostępne są również na rynku oferty pracy tymczasowej i sezonowej, które cieszą się dużym zainteresowaniem młodych ludzi, szczególnie zaś studentów. Młodzi ludzie poszukujący pracy i zatrudniający się podczas studiów kierują się różnymi motywami, wśród których motyw finansowy wydaje się dominujący. Studenci chcą w ten sposób zasilić skromny budżet, jakim dysponują, pragną też zdobyć pierwsze zawodowe doświadczenie, tak cenne przy poszukiwaniu zatrudnienia na stałe.

W ostatnich latach można zaobserwować wyraźnie rysującą się tendencję związaną z poszukiwaniem przez studentów zatrudnienia na stałe. Czas poszukiwań pracy w większości analizowanych przypadków pokrywa się z ostatnimi latami nauki na studiach, tj. czwartym i piątym rokiem edukacji. Młodzi ludzie coraz częściej kierują się zasadą, w myśl której im wcześniej zaczną poszukiwania i zdobędą pierwsze doświadczenie zawodowe, tym ich szanse na rynku pracy się zwiększają. Dynamicznie zmieniający się rynek pracy spowodował, że nie ma już „jednej pracy na całe życie”, coraz bardziej liczy się współzawodnictwo¹. Studenci, podejmując pracę w czasie

---

¹ M. Mendel, *Edukacja wobec rynku pracy – realia – możliwości – perspektywy*, Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej, Bydgoszcz 2003, s. 14.

trwania nauki, zdobywają zawodowe doświadczenie, ale również uczą się poruszać na rynku pracy i gromadzą wiedzę potrzebną w procesie poszukiwania pracy².

W konfrontacji z rzeczywistą sytuacją na rynku pracy, a szczególnie w obliczu dużej konkurencji studenci zmuszeni są do poważnego zastanowienia się nad swoim przyszłym życiem zawodowym. Rozważają możliwości znalezienia zatrudnienia. Ważne jest określenie profilu stanowiska pracy, które odpowiada nie tylko ich oczekiwaniom, ale przede wszystkim umiejętnościom i kwalifikacjom. Niezwykle istotne jest więc dokonanie samooceny pod kątem posiadanych umiejętności, tak aby w przyszłości uniknąć rozczarowań i wybierać tylko te oferty pracy, które są zgodne z rzeczywistymi predyspozycjami poszukujących zatrudnienia.

W związku z zaobserwowaną zwiększoną aktywnością zawodową studentów³ polskich uczelni na rynku pracy ciekawym zagadnieniem badawczym wydało się szczegółowe przeanalizowanie decyzji i zachowań w tym względzie studentów Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

2. Cel badań i metoda badawcza

Celem opracowania jest wskazanie na główne motywy podjęcia pracy przez studentów Akademii Ekonomicznej w Krakowie, sposoby poszukiwania przez nich zatrudnienia, rodzaje poszukiwanej pracy, preferowane miejsce zatrudnienia oraz określenie długości okresu od momentu rozpoczęcia poszukiwań aż do momentu zatrudnienia. Istotne wydaje się również wskazanie głównych barier w znalezieniu pracy oraz usystematyzowanie oczekiwań pracodawców w stosunku do poszukujących pracy studentów. Jest to o tyle ważne, że może dostarczyć istotnych informacji studiującym, którzy będą poszukiwali pracy w przyszłości. Być może wiedza ta pozwoli im uniknąć wielu błędów, skrócić czas poszukiwania i w efekcie znaleźć wymarzoną pracę. Dlatego w opracowaniu zostanie zamieszczonych kilka wskazówek co do kolejności działań, jakie należy podjąć, zanim zacznie się szukać zatrudnienia, i na co należy zwrócić uwagę przy bezpośrednim kontakcie z potencjalnym pracodawcą.

Badania zostały przeprowadzone wśród studentów Akademii Ekonomicznej w Krakowie w roku akademickim 2007/2008. Obejmowały grupę 200 studentów z II, III i IV roku studiów, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, przy czym ok. 70% ankietowanych studiowało w systemie studiów stacjonarnych.

Zastosowano wywiad bezpośredni oraz jako badanie właściwe – badanie ankietowe przeprowadzone wśród wytypowanych osób.

Wywiad bezpośredni był konieczny przed przystąpieniem do ankietowych badań aktywności zawodowej studentów, ponieważ pozwalał wyodrębnić tych, którzy

² *Sytuacja młodzieży na rynku pracy*, www.studentnews.pl (stan na listopad 2007).

³ T. Pomianek, A. Rozmus, B. Przywara, M. Bienia, M. Czyżewska, *Rynek pracy w Polsce Unii Europejskiej – raport*, www.portal.wsiz.rzeszow.pl (stan na marzec 2009).

w czasie nauki szukali zatrudnienia i pracowali. Podczas wywiadu bezpośredniego zadano studentom pytanie:

„Czy Pan/Pani poszukiwał(a) pracy i podjął/podjęła pracę w czasie trwania studiów?”

Odpowiedź twierdząca pozwalała zakwalifikować daną osobę do dalszych badań. Wypełniała ona ankietę obejmującą kilkanaście pytań⁴. Na podstawie analizy wypełnionych ankiet możliwe było sformułowanie odpowiedzi na zadane w opracowaniu pytania związane z aktywnością zawodową studentów.

Studenci dość chętnie uczestniczyli w proponowanym badaniu i dzielili się swoimi doświadczeniami i spostrzeżeniami, co pozwoliło na dogłębsze przeanalizowanie tematu, niż początkowo zakładano.

Po przeanalizowaniu odpowiedzi ankietowanych studentów otrzymano wyniki, które wraz z interpretacją i komentarzem zamieszczono w dalszej części opracowania.

3. Wyniki badań

Poszukiwanie pracy to zadanie trudne i długotrwałe. Rzadko udaje się znaleźć satysfakcjonujące zatrudnienie w krótkim czasie. Również wśród badanych studentów różnie się ten okres kształtował: wahał się od kilku do 38 dni, co w konsekwencji dało średni czas 16 dni poszukiwania pracy przez ankietowanych.

Łatwiej jest znaleźć pracę osobom, które odpowiednio się do tego przygotują i gromadzą wiedzę na temat interesującego ich rynku pracy. Dużo prościej jest znaleźć zatrudnienie osobom elastycznym i mobilnym, gotowym w razie konieczności zmienić miejsce zamieszkania. Z szerszą ofertą pracy, jak wiadomo, można się spotkać w dużych aglomeracjach, gdzie działalność gospodarczą prowadzi wiele rozmaitych firm i przedsiębiorstw oferujących atrakcyjne posady również dla studentów.

Studenci wskazali dwa główne sposoby poszukiwania zatrudnienia: aktywny i pasywny⁵. W pierwszym przypadku chodziło o zastosowanie aktywnych metod poszukiwania pracy, co m.in. oznaczało, że studenci sami docierali do pracodawców, zostawiając swoją ofertę, licząc na zatrudnienie. Ta metoda zdaniem ankietowanych jest dość czasochłonna i dodatkowo obciążona dużą niepewnością co do rezultatów. Z drugiej jednak strony opiera się ona często na bezpośrednich relacjach z potencjalnymi pracodawcami, co daje możliwość – w bezpośredniej rozmowie – wywarcia ogólnie korzystnego wrażenia i zaprezentowania swoich kwalifikacji i umiejętności na pożądane stanowisko pracy.

Kolejny aktywny sposób poszukiwania pracy to zamieszczanie ogłoszeń w prasie i Internecie oraz udział w targach pracy i promocyjnych spotkaniach z firmami na uczelni, jak również korzystanie z oferty Akademickiego Biura Karier.

⁴ Formularz ankiety załączono na końcu opracowania.

⁵ www.bezrobocie.org.pl (stan na październik 2007).

Pierwsze Akademickie Biuro Karier zostało powołane do życia w 1993 r. w Toruniu⁶. Obecnie takie biura działają prawie na każdej uczelni w Polsce. Celem Akademickiego Biura Karier jest udzielanie studentom i absolwentom wszechstronnej i profesjonalnej pomocy we wchodzeniu na rynek pracy oraz aktywnym i świadomym poruszaniu się po nim, tak aby w jak najkrótszym czasie znaleźli odpowiednie zatrudnienie⁷. Jest to instytucja, która ułatwia nawiązanie kontaktu między studentami i firmami rekrutującymi młodych ludzi przez organizowanie konferencji, szkoleń, warsztatów i targów pracy. Akademickie Biuro Karier oferuje studentom wiele atrakcyjnych praktyk w kraju i za granicą. Prowadzi również indywidualne doradztwo zawodowe i ułatwia wejście na rynek pracy poprzez pomoc przy napisaniu niezbędnych dokumentów, w tym życiorysu, listu motywacyjnego lub CV⁸. Ankietowani studenci podkreślali zalety istnienia tego typu instytucji na uczelni, szczególnie przy poszukiwaniu pracy na stałe.

Najbardziej popularny, sprawdzony i skuteczny sposób poszukiwania pracy sprowadzał się do tzw. nieformalnych kontaktów ze znajomymi i rodziną. Ankietowani studenci najczęściej poszukiwali pracy właśnie w ten sposób. Podkreślali, że najlepiej mówić wszystkim dookoła, że się szuka pracy. Rekomendacje osób znających firmę i oczekiwania pracodawcy w dużej mierze były przydatne przy późniejszych rozmowach z pracodawcą i w konsekwencji w wielu przypadkach prowadziły do zatrudnienia.

Do pasywnych metod poszukiwania pracy studenci zaliczyli odpowiadanie na zamieszczone ogłoszenia w prasie codziennej i Internecie. Ankietowani podkreślali, że właśnie z tych źródeł najłatwiej uzyskać informacje o rynku pracy. Prasa stanowi więc bardzo popularne źródło poszukiwania zatrudnienia. Oferty pracy zamieszczane są przez pracodawców zarówno w lokalnych dziennikach, jak i w ogólnopolskich, branżowych i specjalistycznych wydawnictwach. Zawierają one informacje o pojawiających się inwestycjach i rozwijających branżach, pośrednio informując o potencjalnych miejscach pracy.

Internet pojawił się wraz z rozwojem technologii informatycznych i zaistniał również jako źródło informacji o szeroko rozumianym rynku pracy. Jest to popularne i ogólnodostępne miejsce poszukiwania pracy, pozwalające ze względu na swoją specyfikę i możliwości na dokładne i celowane wyszukiwanie ofert pracy. Ta metoda znacznie skraca czas szukania zatrudnienia i charakteryzuje się dużą skutecznością. Jest zdecydowanie preferowana przez ankietowanych.

Studenci w swoich poszukiwaniach korzystali także, choć w minimalnym stopniu, z ofert biur pośrednictwa pracy.

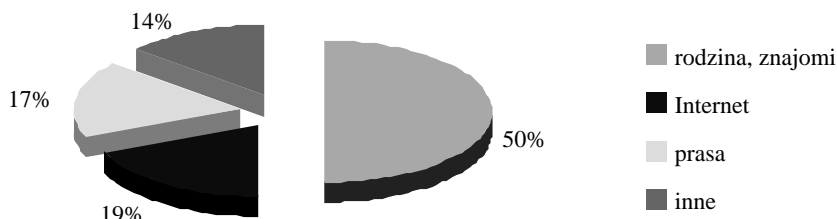
---

⁶ W 1993 roku powstało pierwsze Akademickie Biuro Karier w Toruniu. Realizacja projektu Phare Tempus w kolejnych latach, tj. 1994-1996, przyczyniła się do powstania kolejnych ośmiu biur i dała początek ogólnopolskiej Sieci Biur Karier.

⁷ www.biura-karier.net (stan na październik 2008).

⁸ www.kariera.com.pl (stan na październik 2008).

Na rys. 1 zaprezentowano otrzymane od ankietowanych studentów odpowiedzi na pytanie o źródła poszukiwania pracy.

Rys. 1. Źródła poszukiwania pracy wskazane przez ankietowanych studentów Akademii Ekonomicznej w Krakowie

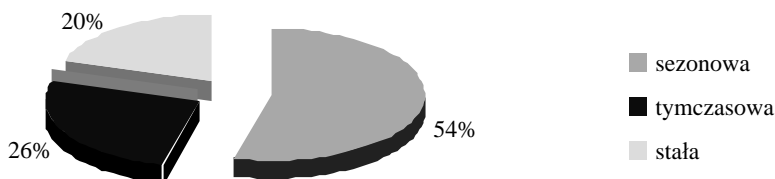
Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie otrzymanych wyników można stwierdzić, że najczęściej studenci poszukiwali pracy poprzez rodzinę i znajomych – 50% z nich wskazało na to źródło. 19% ankietowanych korzystało z Internetu. Dużą popularnością cieszyła się również prasa – na nią wskazało 17% studentów, a 14% – także na inne źródła, niewymienione w ankiecie, wśród których znalazło się m.in. Akademickie Centrum Kariery działające przy AE w Krakowie od 2000 r.

Pytanie 4 postawione w ankiecie związane było z typem pracy poszukiwanej przez studentów. Na potrzeby badań wyodrębnione zostały trzy rodzaje czasu trwania pracy, tj. sezonowa, tymczasowa oraz stała. Ankietowani podkreślali, że zaletami dwóch pierwszych form jest możliwość ruchomego czasu pracy bądź pracy na akord, co dawało się pogodzić z nauką. W związku z tym, że badanie dotyczyło osób, które jeszcze się uczyły i ciągle poszerzały swoją wiedzę i umiejętności, niekiedy pojawiały się obiektywne przeszkody w podjęciu pracy na stałe. Niemniej jednak zdarzały się osoby szukające zatrudnienia na stałe.

W odpowiedzi na to pytanie ankietowani deklarowali, jaki rodzaj pracy najbardziej im odpowiadał w czasie studiów i jakiego zatrudnienia w związku z tym poszukiwali.

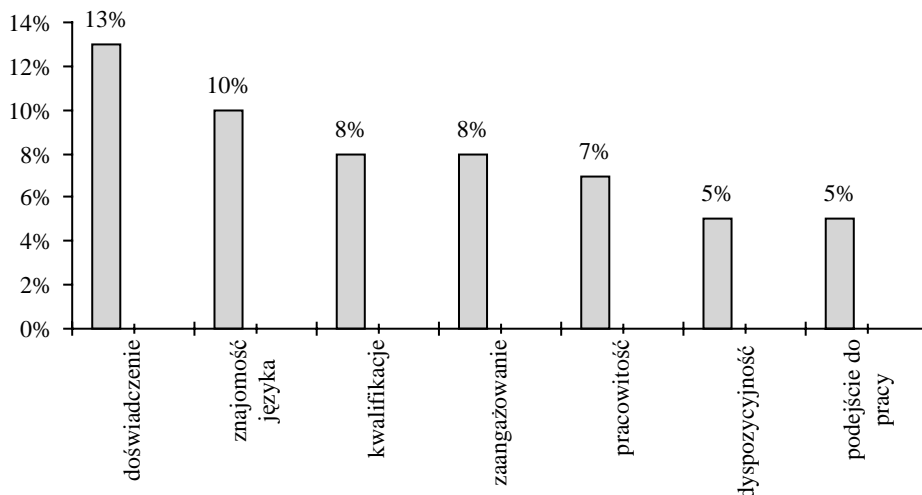
Na rys. 2 zaprezentowano odpowiedzi ankietowanych na pytanie o rodzaj poszukiwanej pracy.

Rys. 2. Rodzaje pracy poszukiwanej przez studentów Akademii Ekonomicznej w Krakowie

Źródło: opracowanie własne.

Z badań wynika, że studenci bardziej zainteresowani byli pracą sezonową – 54% badanych i tymczasową – 26%, a w mniejszym stopniu pracą na stałe – tylko 20% ankietowanych zadeklarowało ten rodzaj zatrudnienia. Związane to było poniekąd również z motywacją, która towarzyszyła poszukiwaniom i podejmowaniu pracy w czasie trwania studiów. Większość studentów na pytanie o motywacje podjęcia zatrudnienia wskazała na motyw finansowy; było to 66% ankietowanych. 24% badanych studentów wskazało na chęć zdobycia doświadczenia zawodowego. Natomiast pozostałe 10% wskazało na inne przyczyny, w tym chęć sprawdzenia się w samodzielnym życiu, nadmiar wolnego czasu i brak ciekawego zajęcia, chęć (czasami konieczność) pomocy rodzinie oraz chęć poznania nowych, ciekawych ludzi i nawiązania kontaktów na przyszłość. Ciekawe wyniki uzyskano, jeśli chodzi o preferowane miejsce pracy. Większość badanych studentów (60%) poszukiwała pracy w kraju, w tym przede wszystkim w Krakowie jako miejscu pobytu czasowego i pobierania nauki. Zdarzały się również nieliczne wyjątki, szczególnie w przypadku pracy weekendowej i sezonowej na okres letni. Ankietowani poszukiwali zatrudnienia w miejscu stałego zamieszkania poza Krakowem. Najczęściej chodziło o pracę w firmach rodzinnych lub o prace sezonowe przy zbiorach.

Rys. 3. Na co największą uwagę zwracał pracodawca w czasie rozmowy kwalifikacyjnej?

Źródło: opracowanie własne.

Z badań wynika, że 40% ankietowanych poszukiwało pracy za granicą najczęściej na okres wakacyjny. Jest to zaskakująco dość duży odsetek – oznacza to, że młodzi ludzie coraz częściej biorą pod uwagę wyjazd za granicę i podjęcie tam pracy. Można przypuszczać, że przyczyniły się do tego m.in. dobra znajomość języków obcych, co z pewnością pomogło w komunikacji za granicą, chęć poznania świa-

ta i kultury oraz przekonanie o łatwiejszej możliwości zatrudnienia⁹. Jeśli chodzi o wspomnianą znajomość języków, to 72% ankietowanych zadeklarowało biegłą znajomość języka angielskiego, 12% języka niemieckiego i 12% języka rosyjskiego. W stopniu średnim 61% ankietowanych opanowało język angielski, 30% język niemiecki i 9% język rosyjski. Ankietowani wskazali również na słabą znajomość innych języków, w tym francuskiego i hiszpańskiego – zadeklarowało to 13% badanych.

Ważną kwestią przy szukaniu pracy jest przynajmniej podstawowa znajomość wymagań, jakie pracodawcy stawiają kandydatom na dane stanowisko. Dlatego też w ankiecie znalazło się pytanie o to, na co pracodawcy zwracali największą uwagę podczas rozmów kwalifikacyjnych. Wyniki zaprezentowano na rys. 3.

13% ankietowanych wskazało na posiadanie doświadczenia jako jeden z podstawowych wymogów pracodawcy w stosunku do kandydata, 10% – na dobrą znajomość języka obcego, 8% na kwalifikacje, kolejne 8% na zaangażowanie, 7% na pracowitość, 5% na dyspozycyjność i 5% na ogólne podejście do pracy.

Ankietowani wypowiedzieli się również na temat innych wymagań stawianych przez pracodawców. Ich zdaniem można podzielić je na dwie kategorie: tzw. wymagania „twarde” i wymagania „miękkie”. Wymagania „twarde” dotyczyły przede wszystkim kwalifikacji, wykształcenia i doświadczenia. Im bardziej odpowiedzialne stanowisko pracy, tym szerszy był wachlarz wymaganych kwalifikacji. Pracodawcy zwracali uwagę głównie na biegłą znajomość języków i umiejętność obsługi komputera. Ukończone dodatkowe kursy były docenianym atutem starającego się o pracę, wyróżniającym go spośród innych kandydatów. Dużą wagę pracodawcy przywiązywali do posiadanego doświadczenia, którego brak często przekreślał szanse zatrudnienia na pożądanym stanowisku.

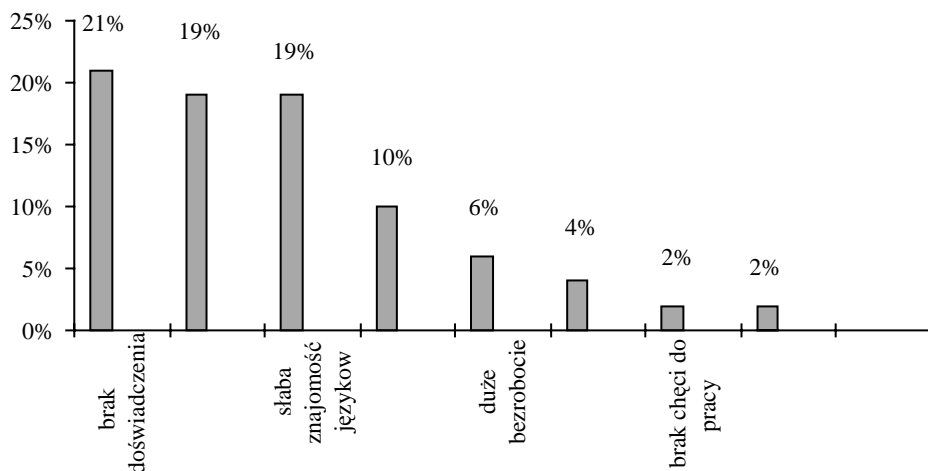
Wymagania „miękkie” dotyczyły predyspozycji osobowościowych, umiejętności interpersonalnych oraz ogólnego nastawienia do pracy. Ta ostatnia kategoria jest dość obszerna, ankietowani zaliczyli do niej zaangażowanie w pracę, sumienność w jej wykonywaniu, wykazanie inicjatywy w pracy, poczucie odpowiedzialności, uczciwość i lojalność w stosunku do pracodawcy, umiejętność współpracy w grupie, kontaktowość oraz, co ciekawe, ważny był również ogólny wygląd kandydata.

Studenci często nie spełniali w stopniu wystarczającym wymogów stawianych przez pracodawców, ponieważ jako ludzie młodzi i dopiero uczący się i zdobywający praktyczne umiejętności nie byli idealnymi kandydatami. Zdarzało się, że dysproporcje między oczekiwaniami pracodawcy a rzeczywistymi umiejętnościami kandydata uniemożliwiały podjęcie pracy. Ankietowani dość dobrze potrafili wymienić główne bariery podjęcia pracy, odpowiednio je argumentując.

Na rys. 4 zamieszczono główne bariery zatrudnienia wskazane przez badaną grupę studentów.

---

⁹ E. Mossakowska, *Wpływ zmian koniunktury gospodarczej na rynek pracy w Polsce w latach 2003–2007*, [w]: *Koniunktura gospodarcza a funkcjonowanie rynków*, red. R. Żelazny, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice 2009.

Rys. 4. Główne bariery zatrudnienia wskazane przez studentów Akademii Ekonomicznej w Krakowie
Źródło: opracowanie własne.

Wśród wymienionych w ankiecie barier na pierwsze miejsce wysuwa się brak doświadczenia, co w przypadku ludzi młodych i uczących się jest zrozumiałe. Wskazało na nią 21% ankietowanych. Kolejną barierą to brak czasu rozumiany jako brak pełnej dyspozycyjności, wskazało na nią 19% studentów. Dużą przeszkodą okazała się słaba znajomość języków obcych wymagana na danym stanowisku pracy, wskazało ją 19% badanych. 10% ankietowanych wskazało na brak odpowiednich kwalifikacji niezbędnych do podjęcia pracy, 6% uznało bezrobocie na rynku pracy za przeszkodę w znalezieniu i podjęciu zatrudnienia. Pozostali wskazali na zbyt niskie wynagrodzenia oraz dużą konkurencję na rynku pracy. Badani studenci oczekiwali wyższych wynagrodzeń za proponowaną pracę, ale wyższe wynagrodzenia łączyły się z wyższymi kwalifikacjami¹⁰, których studenci nie mieli, bo jeszcze się uczyli i dopiero je zdobywali.

Dwa ostatnie pytania zawarte w ankiecie miały charakter pytania otwartego. W pierwszym z nich studenci proszeni byli o wymienienie cechy idealnego, ich zdaniem, kandydata. Po zebraniu i przeanalizowaniu wszystkich odpowiedzi okazało się, że wyjątkowo trudno jest w kilku zdaniach scharakteryzować idealnego kandydata. Ankietowani starali się wymienić niezbędne cechy takiego kandydata, ale okazało się, że wzorców może być wiele – od najbardziej przystającego do rzeczywistości do całkiem wymyślnego, posiadającego cechy wielu osób i w rzeczywistości nierealnego.

¹⁰ E. Kwiatkowski, *Bezrobocie. Podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009, s. 156.

Wydaje się jednak, że można wskazać cechy, które pojawiały się najczęściej, i pokusić się o stworzenie wzorca kandydata.

Zdaniem ankietowanych studentów idealny kandydat powinien posiadać:

- wykształcenie kierunkowe, często liczy się renoma uczelni,
- wiedzę specjalistyczną, jeśli chodzi o stanowisko specjalistyczne, np. informatyk,
- znajomość języków obcych, przy czym co najmniej jeden język biegle,
- znajomość obsługi komputera, przynajmniej podstawowych programów,
- praktyczne przygotowanie do danej pracy,
- doświadczenie zawodowe zdobyte w czasie studiów, np. w czasie praktyk studenckich,
- umiejętności interdyscyplinarne i predyspozycje do pracy w zespole,
- chęć uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
- zdolności analityczne.

Dotatkowo idealny kandydat powinien być dyspozycyjny, miły, cierpliwy, taktowny, rzetelnie wypełniający obowiązki, chętny do pozostawiania poza godzinami pracy oraz do pomocy innym.

Trudno sprostać tak wysokim wymaganiom, niemniej jednak wiedza na ten temat może pomóc tym, którzy w przyszłości będą poszukiwali zatrudnienia. Pozwoli ona przynajmniej częściowo zweryfikować swoją osobę na podstawie wymienionych cech. Doświadczenie ankietowanych, którzy zdecydowali się nim podzielić, jest niezwykle ciekawe dla młodych i uczących się ludzi, mających poszukiwanie pracy jeszcze przed sobą.

Warto również wspomnieć o propozycjach studentów związanych z przygotowaniem do szukania pracy. W drugim otwartym pytaniu ankietowani wskazali, co ich zdaniem należy zrobić, co można, a czego absolutnie nie można zaniedbać. Po przeanalizowaniu odpowiedzi na ostatnie pytanie ankietowe można przedstawić kolejne kroki, które warto podjąć, aby spotkanie z rynkiem pracy było jak najmniej stresujące, a jednocześnie skuteczne, czyli zaowocowało znalezieniem zatrudnienia.

Przede wszystkim należy odpowiedzieć sobie na pytanie: *Co się chce w życiu zawodowym robić?* Jest to trudne, bo nie każdy młody człowiek ma sprecyzowany pogląd na ten temat. Warto w takiej sytuacji skorzystać z pomocy np. Akademickiego Biura Karier lub porozmawiać z doradcą personalnym. Ważna wydaje się znajomość atutów, jakimi dysponują poszukujący, czyli przede wszystkim wykształcenie, umiejętności i kwalifikacje. Aby taką wiedzę osiąść, niezbędna jest szczerą i gruntowną samoocena. W następnej kolejności należy określić, jakie stanowisko pracy byłoby satysfakcjonujące i odpowiadało oczekiwaniom, ale jednocześnie było adekwatne do naszych umiejętności i kwalifikacji. I na koniec należy w sposób rzetelny przygotować swój życiorys, list motywacyjny oraz CV. Jest to niezwykle ważne, bo na podstawie tych dokumentów pracodawcy dokonują wstępnej selekcji¹¹.

¹¹R. Jay, *Rozmowa kwalifikacyjna. Co pracodawca chce usłyszeć i jak mu to powiedzieć?*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2008, s. 16.

Po dokonaniu tych wszystkich czynności i przygotowaniu koniecznej i niezbędnej dokumentacji można śmiało ruszać na poszukiwanie wymarzonej pracy.

4. Podsumowanie

W opracowaniu starano się rzetelnie i kompleksowo przedstawić, jak kształtowały się zachowania studentów Akademii Ekonomicznej w Krakowie na rynku pracy w badanym okresie. Badania były przeprowadzone dla niewielkiej grupy studentów w porównaniu z ogólną ich liczbą, ale nawet to fragmentaryczne badanie daje pewien pogląd na zachowania studentów na rynku pracy i pozwala na sformułowanie pewnych ogólnych wniosków.

Studenci Akademii Ekonomicznej w Krakowie aktywnie poszukiwali zatrudnienia w czasie trwania studiów. Najczęściej wybierali pracę tymczasową i sezonową, rzadziej stałą na pełny etat. Głównym motywem podjęcia pracy była chęć dorobienia i podreperowania studenckiego budżetu, jak również, druga ważna przesłanka, chęć zdobycia doświadczenia zawodowego. Najczęściej poszukiwano zatrudnienia w kraju i w Krakowie, ale też duży odsetek ankietowanych poszukiwał pracy za granicą. Najczęściej znajdowano ją przez znajomych i rodzinę, drugie w kolejności źródło to prasa i Internet, który stał się dość sprawnym narzędziem do poruszania się wśród ofert na rynku pracy. Pracodawcy oczekiwali od kandydatów przede wszystkim dyspozycyjności, znajomości języka i doświadczenia zawodowego. Główną barierą znalezienia pracy okazał się brak doświadczenia i odpowiednich kwalifikacji, jak również niskie wynagrodzenie, które zniechęcało poszukujących pracy.

Literatura

- Jay R., *Rozmowa kwalifikacyjna. Co pracodawca chce usłyszeć i jak mu to powiedzieć?*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2008.
- Kwiatkowski E., *Bezrobocie. Podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
- Mendel M., *Edukacja wobec rynku pracy – realia – możliwości – perspektywy*, red. R. Gerlach, Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej, Bydgoszcz 2003.
- Mossakowska E., *Wpływ zmian koniunktury gospodarczej na rynek pracy w Polsce w latach 2003–2007*, [w]: *Koniunktura gospodarcza a funkcjonowanie rynków*, red. R. Żelazny, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice 2009.
- Pomianek T., Rozmus A., Przywara B., Bienia M., Czyżewska M., *Rynek pracy w Polsce i Unii Europejskiej – raport*, www.portal.wsiz.rzeszow.pl (stan na marzec 2009).
- Sytuacja młodzieży na rynku pracy*, www.studentnews.pl (stan na listopad 2007).
- www.bezrobocie.org.pl (stan na październik 2007).
- www.biura-karier.net (stan na październik 2007).
- www.kariera.com.pl (stan na październik 2007).

Załącznik

Ankieta badająca aktywność zawodową wśród studentów Akademii Ekonomicznej w Krakowie w roku akademickim 2007/2008.

Ankieta skierowana jest do osób, które poszukiwały pracy i zatrudniły się, jednocześnie studiując.

Ankieta jest anonimowa.

Proszę odpowiedzieć na poniższe pytania, zakreślając właściwą odpowiedź lub udzielając własnej w miejscu do tego przewidzianym.

Pytanie 1. Co skłoniło cię do poszukiwania pracy?

- a) zdobycie doświadczenia zawodowego
- b) konieczność finansowa
- c) inna przyczyna.....

Pytanie 2. Jak długo poszukiwałeś/poszukiwałaś pracy?

Wpisz liczbę dni.....

Pytanie 3. W jaki sposób szukałeś/szukałaś pracy i z jakich źródeł korzystałeś/korzystałaś?

- a) Internet
- b) znajomi
- c) rodzina
- d) prasa
- e) inne.....

Pytanie 4. Jakiej pracy szukałeś/szukałaś?

- a) sezonowa
- b) tymczasowa
- c) stała

Pytanie 5. Jakie jest twoje preferowane miejsce zatrudnienia?

- a) kraj
- b) zagranica

Pytanie 6. Na co największą uwagę zwracali pracodawcy w czasie rozmowy kwalifikacyjnej?

- a) dyspozycyjność
- b) znajomość języka
- c) doświadczenie
- d) kwalifikacje
- e) zaangażowanie
- f) pracowitość
- g) podejście do pracy
- h) inne.....

Pytanie 7. Jakie są, twoim zdaniem, główne bariery znalezienia pracy?

- a) brak doświadczenia
- b) brak wystarczających kwalifikacji
- c) niskie wynagrodzenie
- d) brak chęci do pracy
- e) za duża konkurencja
- f) duże bezrobocie
- g) brak czasu
- h) inne.....

Pytanie 8. Jakie są, twoim zdaniem, cechy idealnego kandydata?

Pytanie 9. Jakie są podstawowe czynności, które należy podjąć przed rozpoczęciem poszukiwania pracy?

PROFESSIONAL ACTIVATION AMONG STUDENTS OF CRACOW UNIVERSITY OF ECONOMICS. RESEARCH SURVEY

Summary: The paper deals with an issue which still inspires because of its relevance and relationship with the real problems of the labour market. The article deals with the attitude and decisions of young, learning people who seek employment and become participants of the labour market. The paper presents and discusses the results of the survey conducted at an appropriately selected group of students of Cracow University of Economics.